

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Sosiaalisen suojelun uudistaminen uusien ja parempien työpaikkojen luomiseksi – kokonaisvaltainen lähestymistapa työnteon kannattavuuden parantamiseksi”

(2004/C 318/03)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Sosiaalisen suojelun uudistaminen uusien ja parempien työpaikkojen luomiseksi – kokonaisvaltainen lähestymistapa työnteon kannattavuuden parantamiseksi”, KOM(2003) 842 lopullinen,

ottaa huomioon Euroopan komission 5. tammikuuta 2004 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 26. syyskuuta 2003 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”talous- ja sosiaalipolitiikka” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon alueiden komitean aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle: Katsaus Euroopan työllisyysstrategian ensimmäisiin viiteen toteutusvuoteen” (KOM(2002) 416 lopullinen) antaman lausunnon (CdR 15/2003 fin) ⁽¹⁾ sekä aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle: Euroopan työllisyysstrategian tulevaisuus – Täystyöllisyyteen ja parempiin työpaikkoihin tähtäävä strategia” (KOM(2003) 6 lopullinen) antaman lausunnon,

ottaa huomioon alueiden komitean aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Sosiaalisen toimintaohjelman toteuttamista koskeva tulostaulu” antaman lausunnon (CdR 167/2002 fin) ⁽²⁾,

ottaa huomioon ”talous- ja sosiaalipolitiikka” -valiokunnan 30. huhtikuuta 2004 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 94/2004 rev. 1), jonka esittelijä oli Biellan maakunnanvaltuuston puheenjohtaja Roberto Pella (IT-PPE),

hyväksyi 16.–17. kesäkuuta pitämässään 55. täysistunnossa (16. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

1 Alueiden komitean huomiot

Alueiden komitea

1.1 toteaa, että se on aina, myös tuoreissa lausunnoissaan, suhtautunut myönteisesti Lissabonissa käynnistettyyn prosessiin, jossa tunnustetaan talous-, työllisyys- ja sosiaalipolitiikan väliset tiiviit yhteydet.

1.2 katsoo, että komission tiedonanto merkitsee tärkeää edistysaskelta Lissabonin huippukokouksessa käynnistetyssä prosessissa, jonka tavoitteena on sosiaalisten näkökohtien puolustaminen yhteisön politiikoissa.

1.3 katsoo, että komission laatimassa asiakirjassa tulee esille pyrkimys saavuttaa sosiaalisessa toimintaohjelmassa asetetut tavoitteet. Komitea on jo esittänyt myönteisen näkemyksensä sosiaalisesta toimintaohjelmasta myös sen toteuttamista koskevan vuosittaisen tulostaulun yhteydessä.

1.4 on tyytyväinen komission asiakirjan perinpohjaiseen sisältöön. Asiakirjassa on annettu hyvä kokonaiskuva käsiteltävästä ongelmasta.

1.5 on tyytyväinen komission pyrkimykseen käsitellä sosiaalipolitiikan eri näkökohtia ja tehdä näin ollen eri aloja ja kaikkia niiden lukemattomia osa-alueita koskevia ehdotuksia yhteisön, kansallisen, alueellisen ja paikallisen tason toimista, jotka on hyväksyttävä, jotta unionin kansalaisille voidaan taata hyvä elämänlaatu.

1.6 on vakuuttunut, että tarvitaan entistä parempia välineitä Euroopan hyvin korkean työllisyyspotentiaalihin hyödyntämiseksi ja käyttämiseksi, kuten komission useista asiakirjoista käy ilmi.

1.7 korostaa kansalaisten elämänlaadun lisäarvoa, joka perustuu mahdollisuuteen löytää sekä taloudellisesti että ammatillisesti tyydyttävää työtä.

1.8 on tyytyväinen sosiaalista suojelua koskevassa tiedonannossa esitettyyn näkemykseen, jonka mukaan sosiaalisen suojelun järjestelmää ei pidä korvata siten, että kukin joutuu itse vastuuseen omasta elämänlaadustaan. Sen sijaan sosiaalista suojelua tulee pitää yksilöille annettavana tukena, jonka avulla he saavat uutta itseluottamusta ja jonka avulla heille luodaan sellaiset sosiaaliset olosuhteet, jotka mahdollistavat täysivaltaisen roolin eurooppalaisina sekä ulospääsyn köyhyydestä ja sosiaalisesta syrjäytymisestä.

⁽¹⁾ EUVL C 244, 10.10.2003, s. 46.

⁽²⁾ EUVL C 66, 19.3.2003, s. 1.

1.9 korostaa komission tavoin, että kaikkein heikommassa asemassa olevien väestöryhmien köyhtymistä ja sosiaalista syrjäytymistä on ehkäistävä tehokkain torjunta- ja kuntoutustoimin.

1.10 on komission kanssa samaa mieltä siitä, että erityisesti alue- ja paikallisyhteisöjen kansalaisille tarjoamat palvelut, mm. lasten hoitopalvelut ja ohjattu kasvatuksellinen toiminta sekä vanhusten ja vammaisten tuki- ja sosiaaliturvapalvelut, ovat erityisen tärkeitä, jotta unionin kansalaisille voidaan taata mahdollisuudet tyydyttävään työhön.

1.11 on tyytyväinen erityisesti siihen, että vanhuksille tarjottavien palvelujen edistämistä korostetaan. Komitea katsoo myös aiheelliseksi painottaa, että näillä palveluilla ei tulisi tarkoittaa vain perhepiiriin ulkopuolisia tukipalveluita. Muun muassa alue- ja paikallistasolla saatujen kokemusten perusteella voidaan todeta, että hyödyllisimpiä ja vanhusten ja heidän perheidensä hyvinvoinnin parhaiten yhdistäviä palveluita vaikuttavat olevan kotipalvelut silloin kun niitä on mahdollista tarjota.

1.12 kiinnittää huomiota siihen, että komissio ei viittaa asiakirjassaan ehdokasvaltioihin. Tähän on syynä se, että asiakirjan laatimisen yhteydessä tehtiin myös ehdokasvaltioille toimitettu erillinen kysely, johon ne eivät kuitenkaan vastanneet riittävän perusteellisesti. Tuloksia ei näin ollen voitu sisällyttää työllisyyden edistämiseksi toteutettujen strategioiden arviointiin.

2 Alueiden komitean suositukset

Alueiden komitea

2.1 huomauttaa komission mainitsemien sosiaalisille riskiryhmille, esim. vammaisille tarkoitettujen työelämään palaamiseen tähtäävien kuntoutustoimien osalta, että kyseiset toimet ovat luonteeltaan myös selkeästi sosiaalisia eivätkä vain lääketieteellisiä kuten komissio näyttää toteavan tiedonannossaan. Itse asiassa monissa tapauksissa työmarkkinoille palaamisen esteenä eivät ole ainoastaan lääketieteelliset, objektiiviset fyysiset syyt, vaan myös aineelliset, psykologiset, vuorovaikutukselliset ja sosiaaliset perustelut. Komission tulisi näin ollen korostaa nykyistä enemmän muuallakin kuin päätelmissä alue- ja paikallisyhteisöjen roolia laajempien avustavien ja sosiaalisten toimenpiteiden toteuttamisessa kyseisissä tapauksissa. Näiden toimenpiteiden tulee olla luonnollisesti yhteydessä puhtaasti lääketieteellisiin, ennen kaikkea valtiotasolla toteutettaviin kuntoutustoimiin.

2.2 toteaa, kuten jo aiemmissa lausunnoissa on käynyt ilmi, että sosiaalisen suojelun toimia on järkipäristettävä ja että niitä on toteutettava samanaikaisesti talous- ja työllisyyspoliittisten toimien kanssa. Tässä yhteydessä on aina kuultava alue- ja paikallisviranomaisia ja ennen kaikkea otettava ne mukaan

toimintaan, sillä ne pystyvät helpoimmin saavuttamaan heikoimmat väestönosat.

2.3 kehottaa komissiota korostamaan entistä enemmän valtioista riippumattomien järjestöjen roolia. Kyseisiä järjestöjä ei mainita tiedonannossa, mutta ne ovat korvaamattomana apuna alue- ja paikallisviranomaisille esittäessä konkreettisia vastauksia sosiaalisiin ongelmiin. Ne antavat usein erityisesti syrjäytymisvaarassa oleville kansalaisille mahdollisuuden saada kosketuksen työelämään myös itse alue- ja paikallisyhteisöissä.

2.4 suositaa, että komissio pitää jatkossakin aina mielessä, kuten se tekee lausunnon kohteena olevassa asiakirjassa, sosiaalisen suojelun uudistamisen peruserätykset, jotka myös Eurooppa-neuvosto on hyväksynyt: työn laatu, eläkejärjestelmien turvallisuus, sosiaalinen osallisuus ja terveyden suojeleminen.

2.5 Euroopan komission 18. helmikuuta 2004 esittelemässä kolmannessa taloudellista ja sosiaalista koheesiota käsittelevässä kertomuksessa todetaan, että ”erityiset maantieteelliset tai luonnonhaitat voivat lisätä kehitykseen liittyviä ongelmia etenkin unionin ulkoalueilla ja monilla saarilla”. Komission olisi puuttettava tällaisiin haittoihin esimerkiksi tukemalla tai luomalla koulutusta ja kannustimia saarille ja unionin ulkoalueille sosiaalisen suojelun uudistamiseksi sekä useampien ja parempien työpaikkojen luomiseksi kansalaisille ja etenkin niille, joiden on vaikeaa löytää työtä oman synnyinseutunsa ulkopuolelta.

2.6 tähdentää olevansa vakuuttunut, että vaatimus entistä kansalaisläheisemmästä, demokraattisemmasta ja avoimemmasta Euroopan unionista edellyttää alue- ja paikallisviranomaisien ja kansalaisyhteiskunnan, muun muassa valtioista riippumattomien järjestöjen, tiivistä osallistumista talous-, sosiaali- ja työllisyyspolitiikan laatimiseen, toteuttamiseen ja arviointiin.

2.7 korostaa myös tämän tiedonannon yhteydessä aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle: Katsaus Euroopan työllisyysstrategian ensimmäisiin viiteen toteutusvuoteen” (KOM(2002) 416 lopullinen) antamassa lausunnoissaan (CdR 15/2003) sekä aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle: Euroopan työllisyysstrategian tulevaisuus – Täystyöllisyyteen ja parempiin työpaikkoihin tähtäävä strategia” (KOM(2003) 6 lopullinen) antamassa lausunnoissaan esittämiä näkökohtia:

— Alue- ja paikallisyhteisöjen tärkeänä tehtävänä on tarjota sosiaalipalveluita sekä koulutusta työllisyyden edistämiseksi, paikallisten työmarkkinoiden tukemiseksi ja uusien mahdollisuuksien luomiseksi sen lisäksi, että ne toimivat suoraan työnantajina.

- Alue- ja paikallistason toimijat vaikuttavat monin tavoin nuorten, naisten, maahanmuuttajien ja vanhenevan väestön työmarkkinoille tulon edellytyksiin sekä työmarkkinoiden tasa-arvon edistämiseen.
  - Alue- ja paikallisviranomaisten rooli työmarkkinoiden ulkopuolelle jääneiden ryhmien integroijana on usein erittäin tärkeä.
  - Korkea työllisyysaste on myös paikallisen kehittämiss politiikan keskeinen tavoite ja palvelujen ylläpitämisen perusedellytys.
  - Julkisen sektorin, yritysten, osuus- ja yhteisötalouden toimijoiden ja valtioista riippumattomien järjestöjen välinen kumppanuus on erityisen tärkeää sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistamiseksi sekä uuden sosiaalisen pääoman, yritysten ja työpaikkojen eli sellaisten työmarkkinoiden luomiseksi, jotka kannustavat myös niitä kansalaisia, jotka ovat vaarassa jäädä työmarkkinoiden ulkopuolelle.
- 2.8 kehottaa komissiota painottamaan työn entistä suurempaa joustavuutta käsittelevissä mahdollisissa tiedonannoissaan sitä, että on tuettava työntekijöitä, jotka päättävät suuntautua uuteen ammattiin. Ilman asianmukaisia sosiaalisen

suojelun toimia vaarassa on myös työmaailman joustavuus, josta on tullut erittäin tärkeä tekijä markkinoiden maailmanlaajuistumisen takia.

2.9 katsoo, että taloudellinen perusturva on tärkeää sekä pienipalkkaisille että suhteellisen tai erittäin vastuullisissa tehtävissä toimiville työntekijöille. Lisäksi tarvitaan työntekijöiden koulutukseen ja ammattitaidon parantamiseen suunnattua tukea.

2.10 huomauttaa, että työnantajien tulisi olla mukana erityisesti sosiaalisen suojelun taloudellisissa järjestelmissä. Työnantajat pystyvät ehkä seuraamaan paremmin eri tilanteita ja valitsemaan toimet työhön palaamisen edistämiseksi esimerkiksi vammaisten työntekijöiden kohdalla myös auttamalla työntekijää mahdollisesti löytämään uusia työtehtäviä samassa yrityksessä tai toisessa yrityksessä.

2.11 suosittaa, että toteutetaan kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta EU:n jäsenvaltiot tiedostaisivat komission tiedonannon päätelmissä ehdottamien suuntaviivojen merkityksen sekä alue- ja paikallisyhteisöjen strategisen roolin. Tässä yhteydessä on kuitenkin noudatettava kunkin valtion lainsäädännöllistä autonomiaa sosiaalipolitiikan alalla.

Bryssel 16. kesäkuuta 2004

*Alueiden komitean
puheenjohtaja
Peter STRAUB*